

BARCS és VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer:
vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadó
Skribanek Géza.

Egész évre 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.
Nyitólár sora 40 fillér
Hirdetések nagyság szerint

Kivándorlás, visszavándorlás és telepítés illetve parcellázás.

Nem hiszem, hogy lenne fontosabb és gyorsabban megoldandó kérdés Magyarországon, mint a kivándorlás és visszavándorlás ügye és az ezekkel szoros összefüggésben levő telepítési illetve parcellázási kérdés. Sőt ma már azt hiszem határozottan lehet állítani, hogy e három fontos, közgazdasági életünkre nagy horderevével bíró kérdés megoldása másképpen nem is képzelhető el, mint ha mindhárom kérdést egyszerre és együttesen nem intézik el az arra hivatott szakkörök. Egyik a másik nélkül meg nem oldható, mert sem a kivándorlás megakadályozása, illetve redukálása, sem pedig a visszavándorlás elősegítése másképpen, mint a telepítés, esetleg parcellázás útján keresztül nem vihető.

A ki utánnajárt és kutatta a kivándorlás okát, az arra a meggyőződésre kellett hogy jöjjön, hogy a kivándorlók 65-70 százalékát nem a megélhetési kényszer viszi Amerikába, — mint a

80-as években és a 90-es évek elején — hanem a földéhség és a hirtelen meggazdagodási vágy, a mely különösen a törzsgyökeres magyarság körében lépett fel ijesztő mértékben. A megélhetési viszony csak a tótságot kényszeríti Amerikába, de ma már ott sem oly rosszak a viszonyok, hogy a munkabíró férfiak tízezrei kénytelenek lennének elhagyni hazájukat, mert a tót vidéken a beözönlött amerikai pénz következtében teljes jólét uralkodik és a földértéke hihetetlenül megrágt és a tótság kezd lejebb húzódni a magyar lakta vidékre, hol hihetetlen magas összeget fizet egy-egy katasztrális hold szántóföldért, a melyet Amerikába kívánczó magyar családoktól vásárolt össze.

A nemzetiségek által leginkább lakott vármegyékben, mint például Zemplén, Ung, Ugoosa, Bereg és Máramaros vármegyékben a kivándorlás teljesen jobb módu magyar lakosság körében uralkodik, míg a szegény és teljesen vagyontalan orosz nép ott hon marad és műveli terméketlen, kopár földjét, a mely pedig nem adja meg neki még a minden-

napi kenyeret sem. És mégis marad. Szántja, veti a mostoha földet; a magyar haza földjét. Nem fogja el a kapzsiság ördöge, hanem izzad idehaza, verejtékkel áztatja kopár földjét és marad idehaza.

A vagyonos magyar nép pedig megy Amerikába, idejének nagy részét lenn tölti a bányákban, magába szívja az egészségtelen levegőt, szerez pár garast ha hazajön, itthon mindenféle egészségtelen tanokat hirdetve, maga is beteg, kerüli a munkát és lesz szocziálista vagy munkakerülő a szerint, a mint könnyebben jut kenyérhez. A legveszedelmesebb mérveket az utóbbi időben a kivándorlás a dunántuli és Duna-Tisza közén fekvő vármegyék lakosai között öltött, a kik a magyarságnak ugyszólván színe-javát képezik és a hol pedig a megélhetési viszonyok a lakosságra nézve nem olyan kedvezőtlenek. A démon azonban itt is felkereste őket, ígért nekik mindent és ezek a boldogtalan emberek mindent készpénznek véve, eladogatják kis birtokukat, házukat, vagy szőlőjüket és mennek egy idegen, ismeretlen világ-

T Á R C Z A.

A Magyar Remekírók új sorozata.

Alig két esztendeje, hogy a Franklin-Társulat megindította a Magyar Remekírók nagyszabású gyűjteményét s íme a napokban már az ötödik sorozat jelent meg, a megjelent 20 kötet után újabb öt kötet vonult be a magyar családok hajlékába, hirdelve a magyar irodalom halhatatlanságát s dicsőséget szerezve egyrészt a magyar könyvkiadó vállalkozásnak, a mely ily óriási terv megvalósítását sikerrel vállalta, másrészt a magyar nemzeti műveltség önértékének erejét bizonyítva, amely szeretettel és lelkesedéssel támogatta a kiadót uttörő, korszakos vállalkozásában.

Az új sorozatnak talán legértékesebb kötete az, a mely Pázmány Péter válogatott munkáit illeszti be a Magyar Remekírók közé. A művelt nemzetek jogosult büszkeséggel tekintenek azokra a régi íróikra, a kiknek munkái a nyelv fej-

lettsége, az irás ereje és a tartalom jelentősége által azzal a kiváltságos tulajdonsággal ékeskednek, hogy a századok lefolyása után is élvezetet és tanulságot nyújtó olvasmány gyanánt szolgálni képesek, minélfogva nem az irodalom történeti ereklyéik közé sorolandók, hanem a jövő nemzedékek javára is kamatozó szellemi kincsek értékét foglalják magukban.

A XVI. században, a művelt nyugati nemzetek nyelvvel egyidőben, a magyar nyelv is magas irodalmi színvonalra emelkedett. A költészet mezején Balassa Bálint olyan műveket alkotott, a melyek a következő két században közkezen forogtak és sok kiadást értek. A magyar prózát pedig, mely a felekezeti tusák köhőjében tisztult meg és erősödött, a XVII. század első éveitől kezdve, majdnem négy évtizedre terjedő irodalmi pályáján utolnem ért tökélyvel kezelte Pázmány Péter.

Rengeteg irodalmi munkásságot fejtett ki a magyar prózának ez az első nagy mestere, de munkái drága kiadásokban el voltak temetve s a Magyar Remekírók most megjelenő új kötetének jutott a di-

csőség, hogy a Pázmány magyar munkáinak ki cses bányájából kiássza a legértékesebbet és művelődésünknek újra hatékony tényezőjévé tegye. A leghivatottabb tudós írónk, Fraknoi Vilmos, rendezte sajtó alá Pázmány munkáiból ezt a 22 ives vaskos kötetet mai helyesírással. Két ives gyönyörű bevezetéssel kezdődik a kötet, amely Pázmány életének, politikai, egyházi és írói pályájának jellemzése közben klasszikus korpét is megfesti az akkori társadalmi és közviszonyoknak is. A bevezetés Pázmány magyar munkáinak teljes bibliográfiájával végződik.

A kötet tartalma két részre oszlik. Az első rész a hitvitázó munkák tömegéből válogat, a második rész a prédikátort és a politikust mutatja be. Ámulva olvasuk azt a csodaszép magyar nyelvet, a melyen Pázmány Péter háromszáz évvel ezelőtt írt s gyönyörködve tanulunk tőle. De talán meglepőbb az a nagyszabású politikai egyéniség, a mely Pázmány Péternek, I. Rákóczy György erdélyi fejedelemhez írt 49 leveléből bontakozik ki előttünk. A harmincz éves háboru eseményei arra készítették Erdély fejedelmét is, hogy

részbe szerencsét próbálni. Az állam álljon elő egész tekintélyvel és vessen gátot a kivándorlásnak, a míg nem késő.

A birtokokat, a mit eladnak, vegye meg az állam és telepítse le rájuk az Amerikából visszavándorolt egyéneket, akik földhöz jutva, talán itt maradnak a hazai rögön.

Üdvös dolog lenne, ha a kormány a parcellázásra is több gondot fordítana. Például az olyan nagy birtokot, a mely 2400 kat. holdnál nagyobb és ha nem egy határban is fekszik, nem engedné egy bérlőnek kiadni, hanem a 2400 holdnál is nagyobb területet kisgazdáknak adná bérbe. Így lehetne a földműveléshez szokott és ahhoz értő polgárságot itthon tartani és megélhetéséről gondoskodni. A földbirtokosnak mindegy, akár egy embertől kapja a bérösszeget, akár száztól. Ő meg nem rövidül, sőt sok esetben sokkal jobban jön ki és azonfelül a haszna még az is, hogy a közteher viselésénél a község lakosai is könnyebben és nagyobb mértékben képesek kötelezettségeiknek, minden megerőltetés nélkül eleget tenni.

Igy azután elejét lehet venni a most uralkodó állapotoknak, hogy vannak egész községek, a hol a férfi népségnek csak az örege és apraja van itthon, a munkabíró elem pedig Amerikában hajszolja a jó szerencsét.

Az államkormányzat vegye a kezébe az ügyet és a társadalomnak jut a feladat, hogy az államot ebben a fontos és nehéz feladatában magyar emberhez illő hazaszeretettel támogassa.

Ez most a legégetőbb seb, ezt hegesszük be legelőször is.

H i r e k.

Boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk kedves olvasóink- és munkatársainknak!

— **Pünkösöd.** Eljött ismét a szép piros pünkösöd napja, a szentlélek eljövetelének dicső ünnepe. A katolikus világ ezen egyik legszebb ünnepe az év legszebb szakában virrad ráunk. A természeti erők kifejlődésének, virágborulásának mámoros időszaka ez, az élet föltámadása, tobzódása. A természet lelke fényes szárnyakon rebben föl a csodaszép májusi hajnalon, hogy piros fényű szárnyaival megérintse a virágok kelyhét, a kéklő vizek színét, a hegyek ormát, a völgyek mélyét s az ember lelkét. Ünnepejük mély kegyelettel és boldogan, a szép pünkösöd napját!

— **Megyénk alispánja Baroson.** Sárközy Béla Somogy megye új alispánja a megejtendő sorozatokra e hó 24-ikén délután érkezik Baresra. Ez alkalommal Bares közönsége az új alispánt, mint városunkban való első megjelenésével ünnepélyes fogadtatásban fogja részesíteni, melynek már megállapított programja a következő: 1. Folyó hó 24-ikén, kedden délután 5 óra előtt gyülekezés Pálfaluban a vasuti állomáson. 2. Az alispánt a vonatnál Pálfalu község előjárósága üdvözli. 3. Bevonulás Baresra bandériumos kísérettel a község háza elé. 4. Itt az alispánt Bares község bírása üdvözli. 5. Innét a felvonulás folytatódik a főszolgabírói hivatalig. 6. Itt a testületek tisztelegnek. 7. Este 8 órakor bankett.

— **Plebániát** és doktorátust nyert Gyöngyössi Lajos s. lelkész, ki évekként ezelőtt a baresi plebánián is volt mint segéd-lelkész alkalmazva. Ugy is mint pap, úgy is mint embertárs, hiven betölté hivatását s Bareson közbecsülést vívott ki magának. Dr. Gyöngyössi Lajos most vöröstorói plebános. Szívvel örvendünk mindkét nemű előléptetésének!

— **Utczáink öntözése.** Említettük már lapunk egyik közelebbi számában, hogy városunk ugynevezett, telepi része példájára, folytatólagosan az újonnan épült dr. Kronberger féle háztól egész a Tarnócai-uteza bejáratáig, a nyáron át történő öntözésre mozgalom indult meg az érdekelt lakók körében. Örömmel tudhatjuk most már, hogy a mozgalomnak meglett az üdvös eredménye, mert nevezett uteza-rész derék polgárai szívesen szavazták meg, ki-ki maga részéről, tehetségéhez képest azt az összeget, melynek fedezni kell az öntözés költségeit. És hogy ezen elhatározásuk biztos alapon álljon, „Baresi Köztisztasági Társaság mint alkalmi egyesület“ címet vett fel az öntöztető társaság, kötelező szabályokkal s a társaság ügyeit 5 tagú bizottság vezeti. A belépés 1904. év június elsejétől 1907. év június elsejéig, azaz 3 évig kötelező. Most így egy hosszú uteza ment lenne a veszedelmes porfeltegtől, de kívánatos volna, ha követnék ezt Bares többi utcái is, sőt kiterjedhetne ez egész Baresra, ha a község is hozzájárulna az öntözés költségeihez.

— **Majális.** A „Baresi Katolikus Olvasókör“ a beszerzendő könyvtára javára f. évi május hó 29-én, azaz vasárnap, a nyires erdőben majálist rendez, melyre a belépő-díj személyenként a tagoknak 40 fillér, családjegy 1 korona. Nem tagoknak személyjegy 60 fillér, családjegy 1 korona 20 fillér. Kezdeté délután 3 órakor.

— **Tanítók gyűlése.** A Csökölgyörgetegi esperesi kerület római katolikus tanítói köre f. évi május hó 31-én délelőtt 9 órakor Pálfaluban tartja évi rendes közgyűlését, melynek tárgyai a következők: 1. Gyakorlati tanítás, tartja Kárbuzky László pálfalui tanító. 2. Elnöki megnyitó. 3. Elnöki jelentés. 4. „A tanító egyuttal nevelő is legyen“, című értekezés, tartja Reiner Amália tanítónő. 5. Emlékbeszéd, boldogult Schleining Károly baresi tanító felett, tartja Kárbuzky L. 6. Pénztárnok számadásának megvizsgálása.

fegyvert ragadjanak s a katolikus Pázmány teljesen tisztában volt azzal, mily szüksége van Magyarországnak önállóságának a protestáns Erdély függetlenségére. Azt a mélységet, a mely közte és az erdélyi fejedelmek közt vallási téren volt, áthidalta a haza- és fajszeretet lángoló érzése, amely közte és az erdélyi fejedelmek közt vallási téren volt, áthidalta a haza- és fajszeretet lángoló érzése, a mely Pázmány lelkét hevítette és Pázmány vállalkozott az udvar és a fejedelmek között a közbenjáró szerepére.

Egy darab magyar történet az a 49 levél, a melyet Pázmány Rákóczyhoz írt.

Igen értékes kötete az új sorozatnak a Bajza kötet is: Bajza József válogatott munkái. Bajzának három évtizedre terjedő irodalmi munkássága (1822—1851.) ujkori történetünk legnevezetesebb időszakára, politikai, társadalmi és irodalmi ujjaszületésünk korára esik, melynek előkészítésében, bomlasztó és átalakító küzdelmeiben neki is tevékeny része volt. Badies Ferenéz bevezető essayje gyönyörűen jellemzi azt a kort, a melyben az új Magyarország egyik legérdemesebb bajno-

kának harcos egyénisége a vezetők sorában leélte áldásos életét. A kötet első felét Bajza költeményei foglalják le, öt csoportra osztva: Ifjúkor, Szerelem, Haza, élet, Emlékezés, Balladák és Idegen költőkből. A kötet második felében a válogatott prózai munkák foglalnak helyet, bemutatva Bajzának sokoldalú egyéniségét, választékos izléssel adva mindazt, a mi a kritikusra, történészre, irodalomtörténészre és esztetikusra jellemző s e mellett maradandó besű is. E rész tartalmából kiemeljük a következőket: Az epigramma teóriája, Vezérszó a Kritikai Lapokhoz, A regényköltészetéről, Nemzetiség és nyelv, gróf Koháry István, A Telekies tudományos hatása.

Az új sorozat további két kötete Arany János és Vörösmarty Mihály munkáinak kiadását folytatja. Az előbbi, a melyet Riedl Frigyes rendezett sajtó alá, Arany munkáinak harmadik kötete s 27 ivnyi vaskos kötetben a Toldi trilógiát tartalmazza.

A Vörösmarty kötet, a melyet Gyulai Pál rendezett sajtó alá, Vörösmarty munkáinak ötödik kötete. Tartalma: a drámai

költemények folytatása (Kincs keresők és Cillei és a Hunyadyak), Beszélyek és regék és a Pályalombok.

Az új sorozat ötödik kötete Szigligeti Ede munkáinak második kötete, a mely a vigjáték-író Szigligetit mutatja be fejlődése minden fokán. A termékeny író vigjátékainak seregéből négyet közöl a kötet. Ezek: Rózsa, a mely 1840-ben akadémiai jutalmat nyert, Liliomfi, a melyet 1849-ben adtak először, a Házassági három parancs, 1850-ben készült és A nőuralom, a mely 1862-ben Teleki-díjat nyert.

Ezt a kötetet Bayer József rendezte sajtó alá, bevezetésül nagyértékű tanulmányt írván Szigligeti vigjátékairól. E bevezetés, a mely kritikus szemmel taglalja Szigligeti darabjait, dióhéjban egész új elméletet adja az igazi vigjátéknak s nagyhangú frázisok helyett az igazság meggyőző egyszerűségével jelöli ki Szigligeti helyét irodalmunk és nemzeti művelődésünk történetében. A bevezetés vége Szigligeti drámairó pályájának adatszerű illusztrálása. Az a 109 eredeti dráma, vigjáték, bohózat és népszimű és az a 20

A

Magyar Országos Központi Takarékpénztár
BUDAPESTEN, Deák Ferencz-utca 7. szám

engedélyez a lekedvezőbb feltételek mellett
törlesztési jelzálog kölcsönöket földbirtokokra

a kimutatott földelő vagy a színhelyen fogatosított becslés alapján.
Kölcsönkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokny hitelesített alakban
csatolandó.

A legkisebb engedélyezhető kölcsön 2000 korona.

Drága kölcsönök convertáltatnak olcsóbbakra.

Bárminemű kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintézést nyernek.

Gresa János
kalapos mester.

Barcs Ország-ut utca 127.
(Herezeg-féle ház)

Ajánlja a n. é. közönség szives figyel-
mébe nagy választékban raktáron tartott
minden formában
saját készítményü
nyulászór és gyapju kalapját,
valamint **legelső gyáraktól előállított**
kész kalapokat, a legmodernebb kivi-
telben, **3-10 koronáig,** gyermekeknek
2-3 koronáig. — Továbbá készít drá-
gább és olcsóbb filez eszimat, borszűrőt,
lovaglő és izzasztő filezet, a legjutányo-
sabb ár és pontos kiszolgálással.

Ó jaj! **Köhögés rekedtség és elnyájkáso-**
dás ellen gyors és biztos hatásuak

Eljen!

Egger mellpastillái

az étvágyat nem rontják és
kitünő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci körút 17.

Egger mellpastilla
csakhamar meggyógyítot.

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Kapható: Barcs: **Kohut Sámuel,**
Barestelep: **Schön Richárd,**
Szigetvár: **Salamon Gy. örökösei,**
Visy Sándor gyógyszertárakban.

23-26

Fűszer-, vegyes- és divatáru-
kereskedőket látogató utazók és
helyi ügynökök

fényes mellékkeresetre

tehetnek szert egy alkalmi mel-
lékezikk ajánlásával, melyre
minden szatócsnak szüksége van.
Ajánlatokra azonnal válaszo-
lunk.

Apolló-nyomda
Budapest, VII. Almássy-tér 2.

A Franklin-Társulat kiadása.

A **Magyar Remekírók a magyar irodalom főművei**

ötödik sorozata, most jelent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdisze-
sebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi- és közviszonyokról érdekes esszét is nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekírók közé. E kötetet **Badios Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsű előszóval.

E két kötetten kívül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty V.** kötete, **Arany János III.** kötete és **Szigligeti II.** kötete.

A már előbb megjelent 3 sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.

Kisfaludy Sándor munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.

Kurucz-költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompa Mihály munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődy Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá ren-
dezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent **Shakspeare összes művei** hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapják.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)

Nyom. a barcsi könyvnyomdában.